

ŠARIŠ

PESTRÝ REGIÓN

VÝROČNÁ SPRÁVA
OBLASTNEJ ORGANIZÁCIE
REGIÓN ŠARIŠ

za rok 2017

Schválená valným zhromaždením dňa 8.03.2018

ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ORGANIZÁCIÍ

- Názov oblastnej organizácie cestovného ruchu: Región Šariš
- Založená 12. 11. 2015 na základe Zákona č. 91/2010 o podpore cestovného ruchu
- Zapísaná v Registri organizácií cestovného ruchu Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky: 26683/2015/SCR

IČO: 50076515, DIČ: 2120245754, Bankové spojenie: SK 85 7500 0000 0040 2253 3420

Sídlo:

Námestie slobody 62, 083 01 Sabinov (od 28.2.2017 do súčasnosti)

Hlavná 73, 080 01 Prešov (od 9.10.2015 do 28.2.2017)

Korešpondenčná adresa: Hlavná 73, 080 01 Prešov

Tel.: +421 908 546 716

Email: info@regionsaris.sk

Web: www.regionsaris.sk

Štatutárny zástupca: Ing. Andrea Turčanová

Výkonný riaditeľ: Mgr. Branislav Švorc, PhD.

Členská základňa podľa jednotlivých subdestinácií (stav k 31.12.2017):

DESTINÁCIA: REGIÓN ŠARIŠ					
Subdestinácia: Mesto Prešov	Subdestinácia: Prešov a okolie	Subdestinácia: Sabinov a okolie	Subdestinácia: Veľký Šariš a okolie	Subdestinácia: Lipany a okolie	Subdestinácia: Drienica a okolie
Mesto Prešov	Opáľové bane Libanka, s.r.o.	Mesto Sabinov	Mesto Veľký Šariš	Mesto Lipany	Obec Drienica
RegeGastro, s.r.o.			MART-SK, s. r. o.		BESNA, s. r. o.
					ADAMS - Hotel Šomka, s.r.o.

Od roku 2016 je pridruženým členom (bez práva hlasovať na zasadnutiach valného zhromaždenia a bez možnosti byť volený do orgánov organizácie) Klaster cestovného ruchu Šariš (IČO: 45744661). Ministerstvo dopravy a výstavby SR pridružených členov organizácií vo svojom registri neviduje a z členského príspevku pridružených členov nie je nárok na štátnu dotáciu.

Organizačná štruktúra:

Stáli zamestnanci	Od 1.1.2017 do 31.5.2017	0
	Od 1.6.2017 do 31.8.2017	1 (PhDr. Lenka Eliáš Čuchtová)
	Od 1.9.2017 do 31.12.2017	0
Koordinátori aktivít (poverení zamestnanci mestských a obecných úradov pre aktivity OOCR v členských samosprávach)	MsÚ Prešov	Mgr. Branislav Švorc, PhD.
	MsÚ Sabinov	Mgr. Pavol Molnár
	MsÚ Veľký Šariš	PhDr. Mária Gáborová
	MsÚ Lipany	Ing. Zuzana Urdová
Výpomoc pre podujatia - sprievodcovia (dohodári pre mesto Prešov) :	Od 1.9.2017 do 30.9.2017	3

Orgány organizácie

- Predstavenstvo:
Andrea Turčanová (mesto Prešov), predseda predstavenstva
Anton Gaľa (MART-SK, s. r. o.), podpredseda predstavenstva (od 9.10.2015 do 28.2.2017)
René Pavlík (RegeGastro, s.r.o), podpredseda predstavenstva (od 28.2.2017 do súčasnosti)
František Bartko (mesto Veľký Šariš), člen predstavenstva
Vladimír Jánošík (mesto Lipany), člen predstavenstva
Ivan Kopor (Opálové bane Libanka, s.r.o.), člen predstavenstva
Dušan Šimko (BESNA, s. r. o.), člen predstavenstva
- Dozorná rada:
René Pavlík (RegeGastro, s.r.o), predseda dozornej rady (od 9.10.2015 do 28.2.2017)
Juraj Adam (ADAMS - Hotel Šomka, s.r.o.), predseda dozornej rady (člen dozornej rady od 9.10.2015, predseda od 28.2.2017 do súčasnosti)
Igor Birčák (obec Drienica), podpredseda dozornej rady
Anton Gaľa (MART-SK, s. r. o.), člen dozornej rady (od 28.2.2017 do súčasnosti)
Peter Molčan (mesto Sabinov), člen dozornej rady
- Výkonný riaditeľ:
Branislav Švorc

Základné ukazovatele cestovného ruchu v roku 2017

	Počet návštevníkov	Počet prenocovaní	Počet ubytovacích zariadení	Tržby za ubytovanie návštevníkov	Vybratá daň za ubytovanie
Mesto Prešov	47 252	90 071	37	2 654 370 €	55 111 €
Mesto Sabinov	2 362	4 530	3	86 916 €	2442 €
Mesto Veľký Šariš	Dôverný údaj	Dôverný údaj	Dôverný údaj	Dôverný údaj	2 069 €
Mesto Lipany	Dôverný údaj	Dôverný údaj	Dôverný údaj	Dôverný údaj	1 685 €
Obec Drienica	6 626	19 216	7	200 649 €	10 490 €
OOCR Región Šariš	60 129	120 170	51	3 082 990 €	71 799 €

Porovnanie ukazovateľov cestovného ruchu Regiónu Šariš za roky 2015-2017

	Počet návštevníkov	Počet prenocovaní	Počet ubytovacích zariadení	Tržby za ubytovanie návštevníkov	Vybratá daň za ubytovanie
Rok 2015	39 160	82 114	49	2 101 826 €	40 924 €
Rok 2016	53 034 + 135 %	112 098 + 137 %	51	2 571 489 € + 120 %	66 301 € + 162 %
Rok 2017	60 129 + 113 %	120 170 + 107 %	51	3 082 990 € + 135 %	70 112 € + 106 %

ÚVOD

Región Šariš ako destinácia cestovného ruchu sa nachádza na území vymedzenom okresmi Prešov a Sabinov, v Prešovskom samosprávnom kraji. Okres Sabinov patrí z hľadiska regionálneho rozvoja medzi 16 najmenej rozvinutých regiónov Slovenska a má agrárny charakter. Okresu Prešov dominuje mesto Prešov, tretie najľudnatejšie mesto Slovenska s rozvinutým priemyslom a univerzitným zázemím Prešovskej univerzity.

Destinácia región Šariš by sa v budúcnosti rada strategicky rozšírila o územie zodpovedajúce historickému regiónu Šariš s tým, že už v roku 2017 nadviazala na strategickú spoluprácu s OOCR Šariš – Bardejov, ktorá pôsobí na tomto území a zastrešuje okres Bardejov, a od roku 2017 aj okres Svidník.

Destinácia Región Šariš spravovaná OOCR Región Šariš sa z hľadiska destinačného vývojového cyklu nachádza v počiatočnej fáze rozvoja.

OOCR Región Šariš bola založená v roku 2015 z iniciatívy mesta Prešov piatimi subjektmi samosprávy (mesto Prešov, mesto Veľký Šariš, mesto Sabinov, mesto Lipany, obec Drienica) a piatimi podnikateľskými subjektmi. Situácia v členskej základni zostala nezmenená aj v rokoch 2016 a 2017. V roku 2016 sa destinácia Región Šariš z vlastných zdrojov členských príspevkov venovala najmä podpore aktivít svojich členských subjektov na území samospráv a tvorbe koncepcií rozvoja cestovného ruchu členských subdestinácií: rekreačnej oblasti Drienica – Lysá, mesta Veľký Šariš so Šarišským hradom, mesta Sabinov ako Oscarového mesta, mesta Lipany začleneného do mikroregiónu Hornej Torysy. Koncepcie subdestinácií, po dopracovaní koncepcie mesta Prešov, by mali vyústiť do spoločnej koncepcie a stratégie destinácie Región Šariš spracovanej v priebehu roka 2018.

Medzi hlavné turistické lákadlá (atraktivity) destinácie Región Šariš, ako základu identity a tvorby produktových línií patrí: historické centrum Prešova a významná technická pamiatka Solivar spojená s históriou ťažby soli, hrady Šariša s 15 lokalitami hradných ruín, rekreačná oblasť Drienica – Lysá v Čergovskej vrchovine a lesná turistika, cykloturistika, geologické lokality v Slanských vrchoch, ponuka agrofariem a autentická živá kultúra na vidieku, unikátne Slovenské opáľové bane.

AKTIVITY OOCR REGIÓN ŠARIŠ V ROKU 2017

Aktivity oblastnej organizácie v roku 2017 sme rozdelili do štyroch kategórií:

- Marketing a propagácia
- Podpora produktov a podujatí
- Zabezpečenie strategických, koncepčných a analytických dokumentov
- Podpora infraštruktúry cestovného ruchu

Marketing a propagácia

Destinácia Región Šariš od svojho vzniku v roku 2015 nerealizovala zatiaľ žiadne prezentačné aktivity. Aj preto bolo našim zámerom v roku 2017 zaviesť používanie základných komunikačných nástrojov destinácie bežne využívaných v destinačnom marketingu a v roku 2017 zahájiť marketingové aktivity zamerané na regionálneho návštevníka z celého východného Slovenska.

Účasť na veľtrhoch a výstavách cestovného ruchu

ITF Slovakiatour 2017, Bratislava

Na 23. ročníku medzinárodnej výstavy cestovného ruchu ITF Slovakiatour v Incheba Expo v Bratislave sa počas štyroch dní (26. – 29. 1. 2017) predstavila aj OOCR Región Šariš. Turistické zaujímavosti sme prezentovali na spoločnom informačnom pulte spolu s OOCR Šariš - Bardejov pod jednotným názvom Šariš. Boli sme súčasťou veľkej expozície Krajskej organizácie Severovýchod Slovenska, ktorá patrila k najkrajším a tiež najaktívnejším miestam najväčšej slovenskej výstavy. V prvý deň výstavy boli odovzdané ocenenia „Najlepší v cestovnom ruchu Prešovského kraja“.

Edičná činnosť

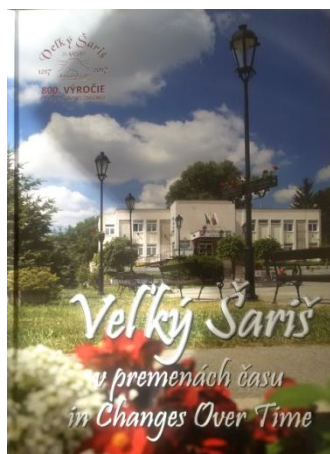
Propagačný materiál „Vitajte v regióne Šariš“

Tlačená brožúra OOCR Región Šariš prezentuje informácie o všetkých členoch a produktoch, ktoré návštevníkom destinácia ponúka – turistické aktivity, historické a geografické zaujímavosti. Brožúra je bezplatne distribuovaná na výstavách, veľtrhoch a propagačných podujatiach zameraných na podporu rozvoja cestovného ruchu regiónu OOCR Región Šariš a Prešovského kraja. K dispozícii je aj v informačných kanceláriách a na podujatiach.

Propagačný materiál „Vitajte v Prešove“

OOCR Región Šariš podporila vydanie propagačného materiálu o meste Prešov a jeho zaujímavostiach. Brožúra v 7 jazykových mutáciách je k dispozícii bezplatne v Mestskom informačnom centre v Prešove a distribuovaná je tiež na propagačných podujatiach zameraných na podporu rozvoja cestovného ruchu mesta Prešov a Prešovského kraja.

Knižná publikácia „Velký Šariš v premenách času“

OOCR podporila vydanie reprezentačnej farebnej obrazovej publikácie o meste Veľký Šariš, ktoré v roku 2017 oslavovalo 800. výročie od svojej prvej písomnej zmienky. Kniha je rozdelená do 9 kapitol, v ktorých čitateľa sprevádza od najstarších pamiatok na úsvite dejín, cez históriu mesta, hradu, svetské i sakrálne pamiatky, pivovar až po súčasnosť a krásy okolitej prírody.

Propagačný materiál Cestovný sprievodca po meste Prešov (slovensko-anglická verzia)

Bedeker pre návštevníkov mesta aj domácich obyvateľov. V sprievodcovi sa návštevník dočíta o rôznych prešovských kuriozitách, dejinách, pamiatkach, o súčasných reáliách, spozná najznámejšie historické, ale aj novodobé osobnosti. Obsahuje prehľadné mapy, tipy na výlety do okolia, množstvo užitočných kontaktov a kalendár najvýznamnejších podujatí.

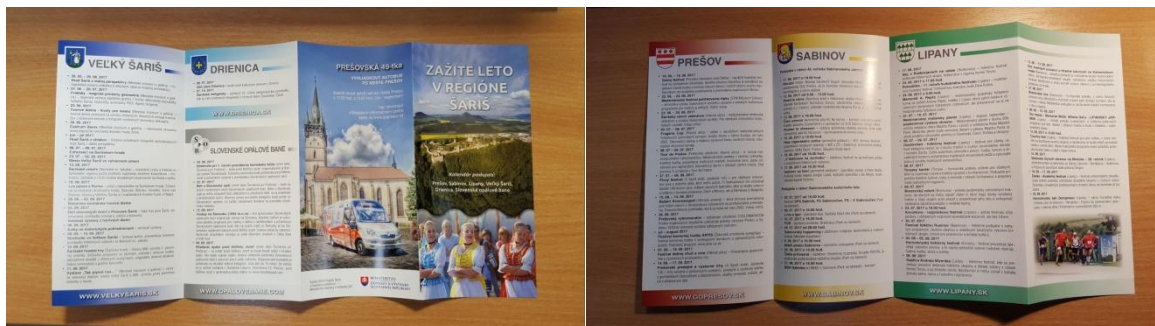
Knižná publikácia „Obchod na korze“

Publikácia mapuje nielen samotný film, ale aj osudy tohto diela po uvedení do distribúcie, medailónky tvorcov či hercov a taktiež sa pohráva aj s alternatívnym koncom. Je cenným príspevkom k poznaniu tohto filmu, ktorý preslávil mesto Sabinov na celom svete (Obchod na korze je film na motívy novely spisovateľa Ladislava Grosmana. Ako prvý česko-slovenský film získal cenu americkej Akadémie filmových umení a vied (Oscar) za najlepší cudzojazyčný film v roku 1966. Poľská herečka Ida Kamińska bola o rok nato nominovaná na Oscara za najlepší ženský herecký výkon v hlavnej úlohe).

Propagačný materiál „Kalendár podujatí na Šariši 2017“

Leták s kalendárom podujatí v destinácii Región Šariš s názvom *Zažite leto v regióne Šariš* informoval o najvýznamnejších podujatiach v subdestináciách: Prešov, Sabinov, Veľký Šariš, Lipany, Drienica, Slovenské opáľové bane. Distribuovaný bol do celého regiónu a na jednotlivé podujatia s cieľom motivovať návštevníka na návštevu aj iných miest a podujatí v regióne.

Destinačná fotobanka

V roku 2017 sme začali budovať destinačnú fotobanku s rôznymi imidžovými fotografiami z jednotlivých subdestinácií, ich atraktivít a podujatí. Túto fotobanku môžu využívať v destinačnom marketingu všetci členovia OOCR.

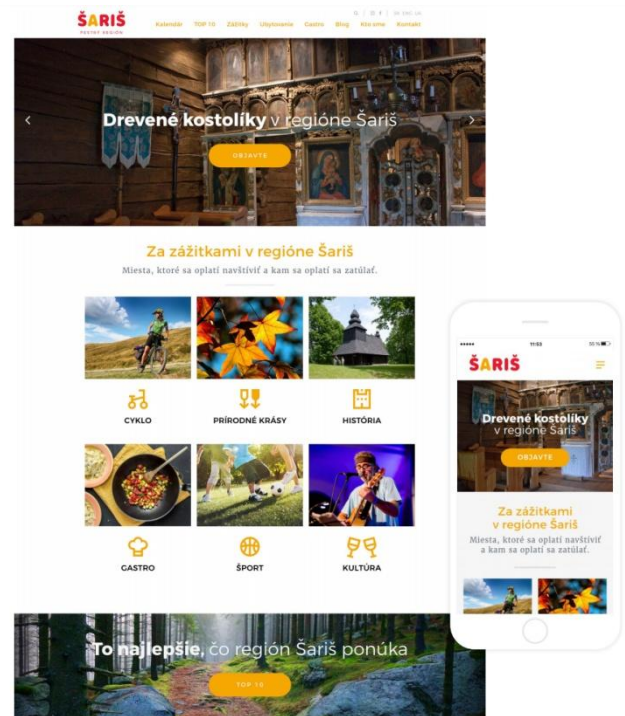
Značka Regiónu Šariš a jeho vizuálna identita

Značka Región Šariš doteraz nemala vizuálne stvárnenie a nebola s ňou spojená žiadna vizuálna asociácia. Jej vizuálne prevedenie by malo byť využívané dvomi oblastnými organizáciami (OOCR Región Šariš a OOCR Šariš Bardejov) na ľahko rozpoznateľnú prezentáciu turistickej destinácie Región Šariš danej hranicami Šariš, a to primárne a neskôr aj zo zahraničia, krajín: Poľsko, Česká Ukrajina ako aj Nemecko. atraktívna aj pre regiónu, aby sa s ňou šíriť pozitívne odkazy s bolo vizuálne stvárnenie značky Región Šariš ako nadčasové, ľahko zapamätateľné, odlišiteľné a prepojené na hodnotovú orientáciu. V jednotlivých aplikáciách pre offline aj online komunikáciu by mala zohľadňovať atribúty funkčnosti ako aj trendov modernej vizuálnej komunikácie. Pri procese tvorby prebehli mnohé diskusie a viaceré workshopy s najrôznejšími aktérmi z celého regiónu.

Destinačný portál www.regionsaris.sk

V roku 2017 sme spustili destinačný portál regionsaris.sk. Táto webstránka obsahuje komplexné informácie kam ísť a čo zažiť v destinácii Región Šariš, funkcionality ako kalendár podujatí, rezervačný a kontaktný formulár, zóna na prihlásenie pre travel trade a novinárov, prehliadanie fotiek, prihlásenie do destinačného newslettera, lokalizácie v mapách, zdieľanie na sociálnych sieťach a pod.

Prezentačná technika – infopult a rollupy

Dali sme si vyrobiť a potlačiť skladačí, jednoducho premiestniteľný prezentačný stolík, ktorý nám bude slúžiť na našu prezentáciu regiónu na ťažiskových podujatiach v destinácii. Na prezentáciu budú slúžiť aj vyťahovacie rollupy, ktoré sme dali vyrobiť pre každú našu subdestináciu s použitím imidžových fotiek subdestinácie.

Kreatívny koncept „Šariš nie je Spiš“ pre kampaň na zviditeľnenie Šariša v roku 2018

Hlavné atribúty konceptu kampane Šariš 2018: realizácia na Slovensku v online prostredí ako mix bannerovej reklamy, youtube, sociálnych médií. Pôjde o uvádzaciu kampaň Šariša ako turistickej destinácie na trh domáceho cestovného ruchu t.j. na Slovensku. Šariš zatiaľ nie je vyhľadávaným miestom pre turistov, aj keď leží pri polmilionovej aglomerácii Prešov – Košice. Šariš by mal začať rezonovať ako výletné miesto pre Košičanov a Prešovčanov, ale aj pre návštevníkov Vysokých Tatier na návštevu atrakcií Šariša – na Spiš už návštevníci Vysokých Tatier chodia. Výstupom kampane, by mali byť aj generované prvé príchody návštevníkov na Šariš. Pre zvyšok Slovenska, nad 150 km od Košíc a Prešova, by sa mal Šariš dostať do povedomia, že existuje ako turistické miesto (destinácia) a má čo ponúknuť.

Podpora produktov a podujatí

Destinácia Región Šariš má vo svojich subdestináciách niekoľko atraktivít, ktoré však nie sú dobudované ako produkt cestovného ruchu, a preto sme v roku 2017 spustili ich postupné dobudovanie. Organizácia v roku 2017 finančne podporila viacero projektov a významných podujatí, ktoré prispeli k propagácii regiónu, raste počtu prenocovaní a využívaní služieb cestovného ruchu. Atraktívna ponuka podujatí s pestrým programom prilákala tisíce návštevníkov do celého regiónu.

Dni mesta Prešov

Prehliadka mnohožánrových kultúrno-spoločenských programov na pešej zóne a v interiéroch kultúrnych zariadení. Pre toto podujatie sme zabezpečili tlač plagátov a letákov.

Dni mesta Sabinov

Oblasťná organizácia podporila aj Dni mesta Sabinov. Pre toto podujatie sme zabezpečili grafické a reklamné práce.

Dni mesta Veľký Šariš

Oblasťná organizácia podporila aj Dni mesta Veľký Šariš. Pre toto podujatie sme zabezpečili reklamné plochy na propagáciu.

Šarišské kosače

Festival historického kosenia, spevu a zábavy na Šariši. Súťaž nie je len o kosení, ale aj o prezentovaní dedičstva svojich predkov a pomoci pri šetrnej a ekologickej ochrane rastlín, bez hluku kosačiek, pri speve a v ľudových krojoch. Pre toto podujatie sme zabezpečili marketingovú podporu vo forme tlačie plagátov a výroby reklamných tašiek.

Pivovarsko-hradná sedemtisícovka

19. ročník bežeckých pretekov pre všetky vekové kategórie. Pre toto podujatie sme zabezpečili marketingovú podporu vo forme tlačie plagátov a výroby tričiek pre súťažiacich.

Medzinárodný výtvarný plenér LIPANY 2017

Organizácia podporila aj 6. ročník maliarskeho plenéra pod názvom „Po stopách Majstra Pavla z Levoče“. Plenér bol venovaný tomuto výnimočnému rezbárovi svetového formátu, ktorého skvosty umenia v podobe sôch či oltárnych architektúr plných umu a citu obdivuje v chrámoch Slovenska celý svet. Aj v Lipanoch v Kostole sv. Martina sa nachádza dielo tohto významného neskorogotického umelca. Výtvarného plenéra sa zúčastnili významné osobnosti poľskej a ukrajinskej výtvarnej školy, ktorí spolu s domácimi umelcami zo Slovenska a žiakmi z výtvarného odboru ZUŠ v Lipanoch 10 dní obdivovali a maľovali krásy Spiša a Šariša so zameraním na tvorbu Majstra Pavla. Pri príležitosti uskutočnenia výtvarného plenéra bol vydaný aj katalóg.

Koncept tematickej trasy „Obchody na korze“

Mesto Sabinov sa ako jediné mesto na Slovensku hrdí prívlastkom „Oscarové mesto“ za film „Obchod na korze“, ktorý získal Oscara v roku 1966 a bol natáčaný práve v tomto meste. Miesta, ktoré slúžili na exteriérové natáčanie chce mesto Sabinov označiť a atraktívne dotvoriť na fasádach objektov. Spolupracovať na tom bude s miestnymi kreatívcami a nadšencami tejto časti histórie mesta, ktorí vytvoria pracovnú skupinu. V meste už funguje „pamätná izba Obchodu na Korze“, ktorá bude tiež súčasťou zážitkovej tematickej trasy. Zážitková trasa sa stane súčasťou stálej ponuky pre návštevníka Sabinova, pričom ju bude môcť absolvovať individuálne (s tlačenou mapkou) alebo skupinovo s vyškoleným sprievodcom. Koncept tematickej trasy „Obchody na korze“ tiež obsahuje grafické návrhy zmeny interiérov a exteriérov troch prevádzok v sabinovskom korze (zmrzlináreň, holičstvo, pekáreň) a manuál certifikácie prevádzok zapojených do tejto tematickej trasy, vrátane letáku v retro dizajne.

Koncept ikonického podujatia – Deň soli

Mesto Prešov v dlhodobej perspektíve spoločne so Slovenským technickým múzeom uvažuje nad zatraktívnením priestoru NKP – technickej pamiatky Solivaru, ktorý je unikátnym svojho druhu na Slovensku. Jednou z ciest je vývoj a zorganizovanie konceptu ikonického podujatia na báze soľnej histórie, ktoré sa bude pravidelne opakovať. Na vytvorení konceptu, dramaturgie a organizačného zabezpečenia tohto podujatia OOCR spolupracovala s viacerými kreatívcami a historikmi. Vypracoval sa návrh dramaturgického plánu divadelného vystúpenia počas podujatia "Dni soli" na obdobie rokov 2018 - 2022 podľa autentických dejinných udalostí v Solivare (každý rok iná udalosť), vypracoval sa podrobný scénosled a prvotný nácvik predstavenia pre nultý ročník podujatia a zabezpečili sme aj niekoľko prvkov z inventáru, ktorý bude na tomto podujatí použitý (80 ks stoličiek, 10 ks rozkladacích stolov, soľné sochy, historické svietniky).

Vyhliadkový autobus Prešovská 49-tka

Oblasťná organizácia (jún až september) podporila novú obľúbenú prešovskú letnú atrakciu – vyhliadkový autobus Prešovská 49-tka. Organizácia zabezpečila prenájom autobusu, brigádnikov (počas septembra) a marketing. Dokopy 1119 účastníkov vyhliadkovej jazdy okrem histórie mesta z okna spoznali niektoré budovy Solivaru, viaceré prešovské sídliská, uvideli aj unikátne architektonické skvosty ako cyklistický velodrom, vodárenskú vežu či prešovskú Kalváriu.

Čergovský pedál

V roku 2017 sme podporili aj cykloakciu v rekreačnej oblasti Drienica-Lysá, na ktorej bola uvedená nová cyklotrasa Šomská cyklodrážka, ktorú realizovalo občianske združenie Mikroregión Čergov. Pre toto podujatie sme zabezpečili tlač banneru a výrobu tričiek pre súťažiacich.

Zabezpečenie strategických, koncepčných a analytických dokumentov

V destinácii Región Šariš chýbal koncepčný prístup k riadeniu destinačného marketingu, tvorby produktov, budovania atraktivít v jednotlivých lokalitách aj budovania infraštruktúry cestovného ruchu. Táto kategória našich tohtoročných aktivít je z pohľadu budúceho riadenia destinácie kľúčová, nakoľko obstarané analytické dokumenty načrtli riešenia vo viacerých problémových oblastiach, priniesli odpovede na otázky postupov a stali sa podkladom pri rozhodovaní o alokácii dostupných finančných zdrojov na rozvoj destinácie Región Šariš.

Analýza súčasného návštevníka regiónu Šariš

Aby rozhodovanie v destinačnom marketingu bolo náležité, bolo jasné na aké návštevnícke segmenty cieľiť marketingové aktivity destinácie a aké majú dané segmenty potreby, začali sme pripravovať náležitý analytický dokument. Tento bude spracovaný na základe overenej metodiky a bude zároveň prehľadom návštevníckeho správania súčasného návštevníka destinácie a jeho subdestinácií. V roku 2017 sa vypracovala metodika, spracovala vstupná analýza, realizoval sa prvotný prieskum návštevníckej spokojnosti na vybraných kultúrnych podujatiach. V ďalšom kroku (v roku 2018) sa navrhne aké dáta, v akej štruktúre a ako by sa v destinácii na jednotlivých turistických bodoch záujmu mali v priebehu roka 2018 začať zbierať a ako s nimi ďalej organizácia cestovného ruchu má dlhodobo pracovať v jej prospech. Termín pre odovzdanie finálneho analytického dokumentu je jeseň 2018.

Analýza riešenia parkovania a odpadového hospodárstva v rekreačnej oblasti Drienica

Rekreačná oblasť Drienica je jednou z momentálne najnavštevovanejších lokalít destinácie Región Šariš. Akútnym problémom, ktorý uviedli jednotliví majitelia rekreačných zariadení, je neexistujúci systém parkovania a odpadového hospodárstva v tejto lokalite. OOCR si uvedomuje vážnosť tohto problému a obstarala analytický dokument, ktorý by mal načrtnúť potrebné riešenia a postupy v týchto problémových oblastiach.

Architektonicko-krajinárska štúdia pre rozhľadne a vyhlíadky v regióne Šariša

Vďaka tejto štúdii sme získali: posúdenie existujúcich lokalít navrhnutých pre rozhľadne v regióne Šariš a posudky na existujúce architektonické riešenia, návrhy prípadných nových lokalít vhodných na rozhľadne alebo vyhlíadky v regióne na turistických trasách alebo cyklotrasách. Štúdia nám tiež dala odpovede na otázky: ako by tieto vyhlíadky/rozhľadne mali vyzerať, aby zapadli do prírodného prostredia, zúročili miesto vyhlíadky a zohľadnili historický kontext miesta?; ako by mali „dizajnovo“ tieto vyhlíadky/rozhľadne na seba nadväzovať?; z akých materiálov by mali byť skonštruované, aby boli v súlade s environmentálnymi princípmi?.

Workshop so zástupcami cyklistických organizácií regiónu Šariš

V júli 2017 sme zorganizovali stretnutie zástupcov cyklistických organizácií regiónu Šariš (Prešovská bicyklová skupina Kostitras, Slovenský cykloklub - Šariš Prešov, Cyklomaratón Prešov, OZ Mikroregión spoločný Čergov, Bike park Janov, BIKE KLUB LIPA, KOOCR Severovýchod Slovenska, Združenie

Eurovelo 11 Slovensko, Tour de Prešov, Úrad Prešovského samosprávneho kraja). Naším cieľom bolo zmapovanie aktuálnej situácie v oblasti cyklotrás v rámci uvedeného územia. Stretnutie tiež bolo zároveň príležitosťou na získanie nových kontaktov a zdieľanie informácií o dianí v oblasti cykloturistiky. Stretnutie bolo realizované pod záštitou regionálnej cyklokoordinátorky Prešovského samosprávneho kraja RNDr. Štefánie Migašovej. Informácie zo stretnutia poslúžia OOCR Región Šariš ako podklad pre rozvojový plán destinácie Šariš v oblasti cykloturistiky a plán postupných finančných intervencií v prospech tohto rozvoja, keďže cykloturistika bola identifikovaná ako jeden z nosných produktov OOCR Región Šariš.

Analýza aktuálneho stavu TOP turistických a cykloturistických trás

Účelom analýzy bolo získanie prehľadu o aktuálnom stave vybraných turistických a cykloturistických trás pre zlepšenie ich stavu v budúcom období a zvýšeniu ich využívania turistami/cyklistami. Zahŕňa: analýzu súčasného stavu zameranú na zhodnotenie kvality turistickej/cykloturistickej infraštruktúry a služieb pre turistov/cyklistov na vybranej trase, návrhy pre potenciálny rozvoj turistickej/cykloturistickej trasy, identifikáciu bodov záujmu a zaujímavostí na trase, návrhy možných prepojení na ďalšie zaujímavé trasy a turistické/cyklistické ciele, návrhy pre rozvoj turistických/cykloturistických trás s cieľom dosiahnutia TOP kvality. Vybrané turistické a cykloturistické trasy sa nachádzajú na území okresov Prešov a Sabinov. Je to jedna turistická trasa v Šarišskej vrchovine, tri v pohorí Čergov a ďalšie tri v Slanských vrchoch. V okolí Prešova je to cyklochodník spájajúci mestá Prešov a Veľký Šariš a cyklistická trasa v Slanských vrchoch a Šarišskej vrchovine. Ďalšie tri cyklotrasy sa nachádzajú v pohorí Čergov. Tieto trasy sme identifikovali spoločne s Klubom slovenských turistov a aktérmi v cyklistike.

Koncepcia značenia turistických cieľov hnedými tabuľami v destinácii región Šariš

Účelom analýzy bolo získať prehľad o aktuálnom stave súčasného riešenia turistického značenia hnedými tabuľami a smerovníkmi k turistickým cieľom v regióne Šariš (okres Prešov a okres Sabinov). Výstupom bol návrh na doplnenie značenia TOP turistických cieľov v destinácii Región Šariš hnedými tabuľami v zmysle platných technických podmienok, ktorý bude OOCR Región Šariš dlhodobou využívať ako koncepčný podklad k dobudovávaniu systému hnedého značenia.

Koncept vzdelávacieho programu pre regionálnych sprievodcov

V destinácii Región Šariš a v jednotlivých mestských aj prírodných subdestináciách je akútna potreba sprievodcov cestovného ruchu so zameraním na sprevádzanie po hradoch, na sprevádzanie po kultúrnych pamiatkach a na sprevádzanie po lese spojené s poznávaním prírody. Aj z dôvodu neexistencie systému sprievodcovskej služby v rôznych jazykoch sa v destinácii vyskytuje pomerne málo organizovaných skupín návštevníkov. Cestovné kancelárie a cestovné agentúry majú v destinácii minimálne možnosti nájsť relevantných partnerov (sprievodcov) so znalosťou regionálnej histórie o kultúrnych a prírodných zaujímavostiach. OOCR sa rozhodla v roku 2017 zareagovať na túto potrebu a vypracovala koncept vzdelávacieho programu pre regionálnych sprievodcov. V spolupráci s Prešovskou univerzitou, Katedrou turizmu a hotelového manažmentu otestovala pilotný vzdelávací program spojený s certifikáciou regionálnych sprievodcov v troch moduloch (hradný sprievodca, lesný sprievodca prírodou, mestský sprievodca po kultúrnych pamiatkach) a celkovo preškolila prvých 17 sprievodcov (dvojdňové školenie pozostávalo z teoretickej prípravy a praktickej skúšky v reálnom teréne). V prípade záujmu je možnosť otvárať školiaci program pre budúcich sprievodcov pravidelne na ročnej báze.

Podpora infraštruktúry cestovného ruchu

V destinácii Región Šariš dlhodobu absentuje koncepčný prístup nielen v budovaní atraktivít a produktov cestovného ruchu, ale aj v budovaní turistickej infraštruktúry. V roku 2017 sa organizácia zamerala na získanie analytických dokumentov, ktoré zadefinovali kam umiestniť hnedé turistické tabule a smerovníky, ktoré z TOP turistických trás preznačiť resp. opraviť, kam doplniť turistické značenie, aby toto zodpovedalo očakávaniam pešieho turistu, na aké cykloturistické okruhy sa v budúcnosti zamerať a kam investovať finančné zdroje, do akých lokalít umiestniť aké „ikonické“ vyhlídky a prečo. Na tieto analytické posúdenia sme ešte v tomto roku nadviazali aj niekoľko realizačných projektov.

Preznačenie TOP turistických peších okruhov v destinácii Región Šariš

V roku 2017 okresoch Prešov a Sabinov v spolupráci s KOČR Severovýchod Slovenska prebehlo značenie turistických chodníkov vrátane údržby nosných a informačných prvkov. Turistické značenie realizoval Klub slovenských turistov, preznačené boli turistické cesty a chodníky na pešiu turistiku vyznačené pásovými značkami. Obnovené a doplnené boli aj smerovníky a tabuľky na smerovníkoch. Obnovené značkovanie bolo na týchto turistických značkovaných trasách:

- TZT 0915a Prešov, Za kalváriou - Ordánky v dĺžke 34 km
- TZT 2845 Drienica, chaty - Podbaranie v dĺžke 8,5 km
- TZT 8721 Abranovce - Zlatá Baňa v dĺžke 11 km
- 0901 Veľký Šariš – Sedlo Čergov, chaty v dĺžke 20 km
- 2801 Prešov, Za kalváriou - Cemjata, min. prameň v dĺžke 6 km
- 5710 Minčol - Kamenica, rázc. v dĺžke 11 km
- 8764 Sedlo Grimov laz – Šimonka v dĺžke 2 km

V roku 2017 sme nainštalovali 2 stojany s turistickými vývesnými mapami v najfrekventovanejšej lokalite Cemjata a Zlatá Baňa.

Hnedé dopravné značenie k turistickým a kultúrnym cieľom

V roku 2017 sme dali vyrobiť z vlastných zdrojov 6 dopravných navigačných značiek, v spolupráci s KOČR Severovýchod Slovenska 9 dopravných značiek. Väčšina z nich je umiestnená pri cestách I. triedy, časť pri komunikáciách II. a III. triedy. K miestam, ktoré získali hnedé dopravné značenie, patria: hrad Šariš (3 ks), ortodoxná synagóga v Prešove (4 ks), Oscarové mesto Sabinov (1 ks), hrad Kamenica (1 ks), Slovenské opáľové bane (4 ks), prešovská Kalvária (2 ks). Uľahčená tak bola orientácia pre návštevníkov a zároveň hnedé tabule predstavujú účinný spôsob prezentácie atraktivít regiónu Šariš.

Údržba a estetizácia prostredia NKP Solivar

Pre NKP Solivar sme zabezpečili starý banský vozík, ktorý po zreštaurovaní a naaranžovaní pred budovou Skladu soli bude slúžiť ako vonkajší pútač a reklama na toto unikátne múzeum.

PREHLAD PRÍJMOV OOCR REGIÓN ŠARIŠ V ROKU 2017

Rozpočtová kapitola	Výška príjmu
Členské príspevky	
Samospráva	30 156,84 €
Podnikateľské subjekty	1 800 €
Pridružení členovia	60,00 €
Štátna dotácia	25 946,46 €
Príspevok KOOCR Severovýchod Slovenska	3 418,00 €
Príjmy z predaja lístkov „49“	2 138,00 €
Iné	502,09 €
CELKOM	64 021,39

PREHLAD VÝDAVKOV OOCR REGIÓN ŠARIŠ NA JEDNOTLIVÉ ROZPOČTOVÉ KAPITOLY V ROKU 2017

Rozpočtová kapitola	Výška výdavku
Marketing a propagácia	18 566,34 €
Podpora produktov a podujatí	15 378,73 €
Zabezpečenie strategických, koncepčných a analytických dokumentov	8 840,00 €
Podpora infraštruktúry cestovného ruchu	6 001,40 €
Členské príspevky (KOOCR)	3 418,42 €
Ľudské zdroje	7 655,10 €
Prevádzka kancelárie	10,74 €
Ostatné poplatky	677,37 €
CELKOM	60 548,10 €